

Ключові слова: суддя, правовий статус судді, вимога щодо несумісності, військова служба, тест на пропорційність.

Ключевые слова: судья, правовой статус судьи, требование о несовместимости, военная служба, тест на пропорциональность.

Key words: Judge, Legal Status of a Judge, Incompatibility Requirement, Military Service, Proportionality Test.

КОВАЛЬЧУК ІННА СЕРГІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОЗАХИСНА РОЛЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ

Внаслідок визначальної конституційно-правової реформи судової гілки влади та інших дотичних інститутів, в тому числі і органів прокуратури, яка закінчилася внесенням змін до Основного Закону України в 2016 році, докорінно було змінено конституційно-правовий статус інституту прокуратури. Тепер, відповідно до статті 131-1 Конституції України на органи прокуратури покладається три основоположні функції, а саме : підтримання публічного обвинувачення в суді; організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом. Тепер така функція, як представництво відповідно до закону прокуратурою громадян в судах стала не притаманною прокурорській системі. По при це, правозахисна роль органів прокуратури не зменшується, незважаючи на те, що органи прокуратури не представляють інтереси громадян у судах.

Розглядаючи це питання слід звернутися до статті 3 Закону України «Про прокуратуру», в якій закріплено основні засади (принципи) діяльності органів прокуратури, що собою являють основні стрижні на яких повинна будуватися діяльність, як усього інституту прокуратури, так і окремих його елементів, в тому числі і кожного прокурора при виконанні останнім своїх посадових обов'язків.

Першою і в тому числі ідеологічною тобто основоположною засадою діяльності органів прокуратури являється верховенства права та визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності і безпеки найвищою соціальною цінністю. В даному випадку законодавець формулюючи цю норму поставив на одному рівні постави принцип верховенства права та поваги до основоположних людських права на одному рівні. Це ми вважаємо не випадковістю, адже дійсно при виконанні своїх функцій прокурори повинні не тільки обов'язково

дотримуватися прав людини, а й контролювати їх дотримання з боку інших правоохоронних органів, або інших учасників судового процесу.

Отже, давайте прослідкуємо правозахисну роль органів прокуратури на основі кожної функції, яка покладається на неї.

Щодо першої функції, а саме організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. Дана функція в переважній більшості випадків по своїй природі носить характер наглядово-контрольної, адже при її виконанні прокурор стає так би мовити «фільтром» тих дій чи процесуальних рішень, які приймаються слідчими в рамках конкретного кримінального провадження. І дійсно роль правозахисна роль прокурора є визначальною, адже лише він, як посадова особа першою може зупинити порушення прав людини з боку працівників правоохоронних органів, які здійснюють слідство на стадії досудового розслідування. В даному випадку мається на увазі комплекс процесуальних прав якими наділений прокурор, а саме наприклад не погодити підозру, надати вказівки слідчому для проведення певних процесуальних дій і так далі.

Щодо наступної функції, а це підтримання публічного обвинувачення в суді, в даному випадку слід зазначити наступне, а саме те, що прокурор реалізуючи цю функцію має виключне право відмовитися від обвинувачення у суді, якщо є для цього всі законні підстави. Також здійснюючи підтримання публічного обвинувачення прокурор також і допомагає потерпілому від злочину, надаючи йому, як і первинну так і вторинну правову допомогу, тобто і роз'яснює його права і обов'язки, так і допомагає у формуванні певних процесуальних документів. Отже, ми можемо прослідкувати правозахисну роль органів прокуратури і при виконанні такої функції як підтримання публічного обвинувачення в суді.

І остання конституційна функція, яка покладається на органи прокуратури, це представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом. В даному випадку слід зазначити, що правозахисна роль органів прокуратури проявляється в тому, що при реалізації даної функції, захищаються інтереси, як окремої громади, тобто її мешканців, так і народу нашої країни в цілому.

Отже, правозахисна роль органів прокуратури, без перебільшення, є досить вагомою складовою в діяльності даного правоохоронного інституту, і судячи з норм чинного законодавства, хоча вона і не закріплена, як окрема функція органів прокуратури, як це було раніше, але вона випливає з тих повноважень якими наділені прокурори і, які вони використовують при виконанні покладених на них функцій.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28.06.96 р. (із змінами та доповненнями) //Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про прокуратуру // Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

Ключові слова: прокурор, підтримання публічного обвинувачення, правозахисна роль, функції прокуратури.

Ключевые слова: прокурор, поддержание публичного обвинения, правозащитная роль, функции прокуратуры.

Key words: prosecutor, support of public prosecution, human rights role, functions of the prosecutor's office.

КУБАЄНКО АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук, доцент*

КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Пошук вирішення проблеми вдосконалення оцінки ефективності правоохоронної діяльності викликаний не тільки прагненням знайти теоретичне вирішення цього складного питання, а й необхідністю вирішити проблеми, пов'язані з оцінкою повноти реалізації завдань, що стоять перед правоохоронними органами з метою прийняття оптимальних управлінських рішень щодо вдосконалення організації їх діяльності та структури.

Останнім часом в Україні відбувається постійне реформування правоохоронних органів, проте майже всі реформи в основному зводилися до організаційно-структурних перетворень, які на думку їх ініціаторів повинні були позитивно позначитися на результатах діяльності правоохоронних органів та підвищенні їх ефективності. Однією з основних, на наш погляд, причин відсутності відчутних результатів в цій сфері є функціональний, відомчий підхід до оцінки діяльності правоохоронних органів, заснований, перш за все, на внутрішньовідомчих показниках правоохоронних структур, виходячи з поставлених перед ними завдань і виконуваних функцій без належного взаємозв'язку з соціальними, правовими та іншими процесами в суспільстві та державі. І хоча реформа правоохоронних органів позначила орієнтир на значимість соціальної ефективності, реально в їх побудові та прийнятті управлінських рішень використовуються в основному внутрішньовідомчі кількісні показники.

В літературних джерелах з поняттям «ефективність» науковці пов'язують категорії «оптимальність» і «результативність». Під ефективністю розуміється ступінь готовності (пристосованості) системи в цілому та окремих її елементів до вирішення поставлених перед нею завдань. Оптимальність – це технологія управління, тобто досягнення максимального ефекту при найменших витратах ресурсів, зусиль